

DR. DANKÓ LÁSZLÓ
TKCS vezető:

Új Magyarország
Vidékfejlesztési Program
és a

Zempléni Tájak HK prioritásai

2008. február 29.-i ülés munkaanyaga

I. Tengely - beavatkozási akciók

1. Az információk és tudás elterjesztésének támogatása.
2. A kor-szerkezetváltás támogatása.
3. Gazdasági és termelési szerkezetváltás.
4. Befektetés a minőségi termék-elállításba (élelmiszeripar).
5. Infrastrukturális támogatások.

II. Tengely - beavatkozási akciók

6. Agrár-környezetgazdálkodási, Natura 2000 és erdő-környezetgazdálkodási támogatás.
7. A Kedvezőtlen Adottságú Területek és a hagyományos mezgazdasági táj megőrzése.
8. Beruházási támogatás a környezeti elírások betartása és a vízgazdálkodás érdekében.
9. Az erdőtelepítés és -gazdálkodás támogatása.
10. A jó minőség és egyenletes mennyiség víz biztosítása.
11. A talajok védelmének megerősítése.
12. Az állatjóléti kifizetések biztosítása.

III. Tengely - beavatkozási akciók

13. A diverzifikáció, mikro-vállalkozások és turizmus támogatása.
14. Az alapszolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása és a természeti és kulturális örökség megőrzése (falumegújítás).
15. A helyi kapacitásépítés támogatása.

III. A vidéki élet minősége és a vidéki gazdaság diverzifikálása

1. A vidéki gazdaság diverzifikációját elősegítő intézkedések.
2. A vidéki térségek életminőségének javítását célzó intézkedések.
3. A III. intézkedéscsoportozathoz tartozó területeken működő gazdasági szereplők képzése és tájékoztatása.
4. Készségek elsajátítása, ösztönzés és a helyi fejlesztési stratégiák kidolgozása és végrehajtása.

3.1. A vidéki gazdaság diverzifikációját elősegítő intézkedések

- Nem mezőgazdasági tevékenységgé történő diverzifikálás.
- *Mikro-vállalkozások létrehozásának és fejlesztésének támogatása.*
- *A turisztikai tevékenység ösztönzése.*

3.1.1 Nem mezőgazdasági tevékenységgé történő diverzifikálás

A támogatható területek tartalmazzák többek között:

- A mezgazdasági termelésből származó növényi vagy állati eredet alapanyagok, melléktermékek, nem élelmiszer célú feldolgozását és felhasználását (pl. kézműipar, textil- és bőripar, gyógyászat, kozmetikumok, festékek, játékok stb.).
- A vadon termő növények (pl. nád, sás, gyékény, kosárfonó fűz, gyógynövények, erdei melléktermékek) nem élelmiszer célú feldolgozását.
- Non-Annex I. élelmiszerek elállítását.
- Mezgazdasági komposzt értékesítésre történ kiserelése, a tevékenységhez kapcsolódó együttműködések támogatása.
- A helyben elállított termékek (mezgazdasági, élelmiszeripari, kézműves stb.) közvetlen értékesítésének elindítása és fejlesztése, értékesítési hálózatokhoz történ csatlakozás elsegítése.
- Helyben elállított termékek marketingjének támogatása.
- Kézműves és kézműipari tevékenység eszközellátásának fejlesztését, kézműves bemutató, műhelygalériák, nyitott műhelyek, üzletek kialakítását, a helyben elállított termékek értékesítését elsegítő kollektív marketing akciókat, értékesítési helyek kialakítását.
- Hagyományos népi, kézműipari mesterségekhez kapcsolódó speciális szerszám gép gyártása, ezen termékek elállításában már meglévő vállalkozói együttműködések és új kooperációk kialakítása.

3.1.2 Mikro-vállalkozások létrehozásának és fejlesztésének támogatása

Az intézkedés részletes tartalma:

1. *Az egyes projektek elkészítését segítő tanácsadói szolgáltatás igénybevétele.*

Ezen alintézkedés keretében támogatás adható azoknak a kedvezményezetteknek, akiknek olyan új tevékenység indítására, vagy a meglévő tevékenységük fejlesztésére vonatkozó üzleti ötletük van, amelynek a megvalósításához a 2-es alintézkedés keretében kívánnak támogatást igénybe venni. A támogatás a külön, nemzeti pályázattal kiválasztott és akkreditált Helyi Vidékfejlesztési Irodák által nyújtott tanácsadói szolgáltatáshoz jár.

2. *Mikro-vállalkozások fejlesztési projektjeinek támogatása*

Az alintézkedés keretében bármely nem mezgazdasági tevékenység támogatható, amelyet a kedvezményezettek valósítanak meg a jogosult településeken, és nem esik a kizárt tevékenységek közé.

3.1.3 A turisztikai tevékenység ösztönzése

Az intézkedés részterületei (alintézkedések, tevékenységek): Szálláshely és kapcsolódó szolgáltatások:

- Kis kapacitású, nem kereskedelmi célú (hazai jogszabályban meghatározott), minőségi szálláshelyfejlesztés, beleértve az új és már működő szálláshelyeket és az ezekhez tartozó szolgáltatásokat;
- Ifjúsági szálláshelyek, gyermek- és ifjúsági tábor, turistaház kialakítása, már működő egységek bővítése és szolgáltatásainak fejlesztése, telepített sáortábor.
- Szálláshelyhez nem kötött falusi és agro-turisztikai szolgáltatások kialakítása:
 - mezőgazdasági, népművészeti és kézműves tevékenységek és termékek turisztikai céllal történő bemutatása, „örökségporták” kialakítása (bemutató gazdaságok, saját termék kínálat, kézműves bemutató műhelyek, iskolán kívüli foglalkoztatást biztosító gazdaságok/tevékenységek),
 - borturisztikai szolgáltatások (borvidékek településein, borutak részét képező borospincék vendéglátás céljára történő fejlesztése),
 - horgászturisztikai szolgáltatások (horgásztavak környezetének kialakítása, stégek, csónakok, szemetes stb. kivéve a halállomány telepítését),
 - lovasturisztikai szolgáltatások (lovasudvar és eszközök pl. kocsi, szán, stb.; fedeles lovarda nem támogatható),
 - vadászati és az erdei turizmus fogadóhelyi szolgáltatásai.

3. 2. A vidéki térségek életminőségének javítását célzó intézkedések

- A vidéki gazdaság és lakosság számára nyújtott alapszolgáltatások.
- *Falumegújítás és fejlesztés.*
- *A vidéki örökség megőrzése és fenntartható fejlesztése:*
 - *A vidéki örökség megőrzése*
 - Natura 2000 fenntartási/fejlesztési tervek készítése

3.2.1 A vidéki gazdaság és lakosság számára nyújtott alapszolgáltatások

Az intézkedés a következő típusokat foglalja magában:

1. *Integrált kistelepülési közösségi és szolgáltató terek, ezen belül:*
 - Integrált kistelepülési közösségi és szolgáltató tér kialakítása
 - 1000 fő alatti, szolgáltatáshiányos vagy ellátásszervező funkció nélküli kistelepüléseken egészségügyi, szociális és kulturális szolgáltatásoknak egyaránt helyt adó ún. „életházak” kialakítása.
 - AMK felújítás
2. *Tanyás térségek villamosítása és egyéb alapszolgáltatások kialakítása*
3. *Szociális földprogram*
4. *Egyéb szolgáltatások*
 - Adminisztratív és kereskedelmi szolgáltatások
 - Kulturális, kommunikációs és rekreációs szolgáltatások
 - Egészségügyi szolgáltatások
 - Szociális szolgáltatások

3.2.2 Falumegújítás és fejlesztés

A támogatott tevékenységek típusa:

1. A környezeti állapot és falukép javítását szolgáló kis léptékű infrastruktúrafejlesztések: parkok, pihenőhelyek, sétautak és egyéb közterületek (kivéve önálló út- és járdaépítést, csatornázást).
2. Épületek külső és belső felújítása, amelyek közösségi vagy gazdasági célokat szolgálnak, funkciójuk fenntartásával, vagy új funkció betelepítésével (kivételt képeznek az Önkormányzatokról szóló 1990/LXV Törvény alapján hasznosított épületek).
3. Alapvetően a helyben megtermelt mezőgazdasági termékek értékesítése feltételeinek javítása céljából új piacok létrehozása, meglévők fejlesztése, bővítése, az elírásoknak történő megfeleltetése. A piac területén fedett és fedetlen elárúsítóhelyek, egyéb üzlethelyiségek, raktárak, szociális és hatósági helyiségek, hulladéktárolók, egyéb szolgáltatásokhoz szükséges helyiségek kialakítása és eszközök, gépek, berendezések beszerzése (mérlegelés, ki- és berakodást segítő eszközök). Szükséges kiegészítő infrastruktúra megteremtése (például: energiaellátás, víz, parkoló, út).

3.2.3 A vidéki örökség megőrzése és fenntartható fejlesztése

A) A vidéki örökség megőrzése

A támogatott tevékenységek típusa:

Kulturális örökség

- Az épített örökség helyreállításához, fenntartásához és fejlesztéséhez kapcsolódó tanulmányok, tervek készítése.
- Legalább helyi védettség alatt lévő épületek (kúriák, kunhalmok, földvárak, stb.) külső és belső felújítása és korszerűsítése, valamint bemutathatóvá tétele, szükség szerint turisztikai funkcióval való ellátása és a szervesen kapcsolódó zöld felületek (parkok, játszóterek) létrehozása, felújítása, valamint megközelítést szolgáló gyalogutak, passzázsok kialakítása, a helyi népművészeti, néprajzi, kulturális értékek bemutathatóvá tétele.
- Legalább helyi védettség alatt álló településszerkezeti egységek, épületek és hozzá kapcsolódó környezeti elemek rehabilitációja (minimum három elemből álló egység); az ezekhez szervesen kapcsolódó zöld felületek (parkok, játszóterek) létrehozása, felújítása.

Természeti örökség megőrzése és fejlesztése:

4. A természeti és a történelmi tájkép, és az azt alkotó táji elemek állapotának javítását, ill. kialakítását célzó fejlesztések támogatása.
5. Környezeti tudatosságot fejlesztő akciók megvalósítása (vizek, természetvédelmi területek, szelektív hulladékgyűjtés és hulladékgazdálkodás stb.).

3.2.3 A vidéki örökség megőrzése és fenntartható fejlesztése

B) Natura 2000 fenntartási/fejlesztési tervek készítése

Az intézkedés tartalma:

Fenntartási/fejlesztési tervek készítése a tárcák által közösen elfogadott módszertan alapján, mely jogszabályban megjelentetésre kerül. Nem támogatható védett területekre vonatkozó kezelési tervek készítése.

A tervnek tartalmaznia kell különösen:

- a) az adott élhely/fajcsoport helyzetének bemutatását és értékelését (főbb jellemzők leírása, állomány, veszélyeztetettség, trendek stb);
- b) a megőrzés/fejlesztés számszerűsíthető jellemzőit, céljait;
- c) az alkalmazható fenntartási/fejlesztési tevékenységek leírását, várható hatásait a célcsoportra és egyéb természeti értékekre;
- d) a fejlesztést célzó beavatkozásokat és azok gazdasági (költség-haszon) elemzését, a javasolt tevékenységek gazdasági-szociális hatásainak értékelésére;
- e) a terv kiemelt figyelemmel vizsgálja az ÚMVP vonatkozó intézkedéseinek hatását a célcsoportra és javasolt alkalmazhatóságát.

A terv készítésébe, valamint a hatások elemzésébe a kedvezményezett kötelezően bevonja az érdekelt partnereket, érintett közösségeket.

A kész terveket kormányzati és civil szakértők, független kutatók alkotta értékelő panelek értékelik. A tervek végső elfogadását a VKSZI végzi.

3.3. A III. intézkedéscsoportoz tartozó területeken működő gazdasági szereplők képzése és tájékoztatása

A tevékenységek leírása:

1. A III. intézkedéscsoport intézkedéseire kapcsolódó az igényfelmérések alapján meghatározott képzések, amelyek átfogó témái a következők:
 - a. többi programban nem támogatott speciális vállalkozói készségfejlesztő képzések (pl diverzifikáció, innovativitás, stb.),
 - b. falusi turizmushoz kapcsolódó képzések,
 - c. hagyományos kézműipari tevékenységekhez kapcsolódó képzések,
 - d. kulturális és természeti örökség megőrzés, fenntartható hasznosításhoz kapcsolódó képzések,
 - e. innovatív, lokális megoldások alapvető szolgáltatások beindításához és működtetéséhez kapcsolódó képzések,
 - f. közösségfejlesztéshez kapcsolódó képzések.
2. A III. intézkedéscsoport intézkedéseire kapcsolódó bemutató, tájékoztató programok,
 - amelynek keretén belül támogatás nyújtható egynapos tájékoztató programok szervezéséhez és
 - lebonyolításához (Nyitott Porták, Nyitott Lovardák, Kamra Túrák), melynek során a III. intézkedéscsoport intézkedéseire potenciálisan pályázók megvalósult vállalkozásfejlesztési,
 - diverzifikációs, falusi turisztikai, falumegújítási és örökségvédelmi projekteket és alapvető szolgáltatások helyi megoldásait (innovatív vidéki kezdeményezéseket) ismerhetnek meg
 - gyakorlati bemutató és konzultáció útján.

3.4. Készségek elsajátítása, ösztönzés és a helyi fejlesztési stratégiák kidolgozása és végrehajtása

Az intézkedés részterületei (alintézkedések, tevékenységek):

Tanulmányok (stratégia, program) elkészítése, a helyi fejlesztési terv (helyzetfeltáró elemzésének) megalapozására.

A kistérség területére irányuló tájékoztató és animációs tevékenységek, interaktív kapcsolattartás a vidékfejlesztéssel érintettekkel (a helyi fejlesztési stratégia elkészítése, felülvizsgálata és megvalósításával kapcsolatosan).

Animációs és kapacitásépítő tevékenység támogatása a helyi fejlesztési stratégia kialakításában, valamint az egyéb társadalmi és gazdasági tevékenységekben való helyi közösségi részvétel fokozásában. Ez a tevékenység magában foglalja a hátrányos helyzetű csoportok cselekvőképességének, aktivitásának és együttműködésének fokozását, speciális érdekeik érvényesítésének segítését.

A kiválasztott helyi akciócsoportok vezetésének továbbképzése, a csoportok közötti tapasztalatcsere, az akciócsoportok monitoring és értékelési tevékenységének támogatása.

A stratégiák helyi partnerségre alapozott végrehajtása.

Az ÚMVP III. intézkedéscsoportjában megvalósuló vállalkozás-, illetve gazdaságfejlesztési kezdeményezések összefogása, ezen belül különösen:

- kistérségi szinten ún. Helyi Vidékfejlesztési Terv (HVT) kidolgozása
- a kistérség vidékfejlesztési szereplőinek összefogása ún. Helyi Vidékfejlesztési Közösségek (HVK) szervezése
- kapcsolattartás LEADER helyi akciócsoportokkal
- együttműködés a leghátrányosabb helyzetben lévő kistérségekben, illetve településeken indítandó programokban részt vevő intézményekkel, különösen az Új Magyarország Fejlesztési Terv operatív programjai keretében megvalósuló fejlesztésekben.
- Az EMVA források egy részének helyi szintű felhasználásában (public private partnership – közszféra és magánszektor együttműködése).

IV. LEADER program

- ***Helyi fejlesztési stratégiák megvalósítása.***
- ***Helyi és nemzetközi térségek közötti együttműködés.***
- ***Működési költségek, készségek elsajátítása és animáció (ösztönzés).***

4.1.Helyi fejlesztési stratégiák megvalósítása

A tartalmilag a helyi vidékfejlesztési stratégiába illeszkedő, azzal összhangban lévő megvalósítani kívánt tevékenységek az akciócsoportok szándékának megfelelően hozzájárulhatnak az első, a második, de különösen a harmadik intézkedéscsoport célkitűzéseinek megvalósulásához.

Ugyanakkor egyéb, a három tematikus intézkedéscsoport által közvetlenül nem támogatható tevékenységek is jogosultak támogatásra, amennyiben azok hozzájárulnak a program intézkedéscsoportjai céljainak megvalósulásához, és illeszkednek a stratégiához.

A projektek helyi fejlesztési stratégiához való tartalmi illeszkedésének vizsgálatát és minőségi értékelésüket a helyi akciócsoport felelős testülete végzi. A pályázatok formai jogosultságának ellenőrzését Kifizető Ügynökség végzi.

A helyi projektek stratégiához való illeszkedésének és kiválasztásának kritériumai: a helyi pályázati rendszerben a projektek kiválasztásának részletes kritériumait a helyi akciócsoportok dolgozzák ki, amely része a helyi fejlesztési stratégiájuknak, így az a helyi akciócsoport kiválasztása során jóváhagyásra kerül.

4.2.Helyi és nemzetközi térségek közötti együttműködés

Az intézkedés támogatható tevékenységei:

Az intézkedés keretén belül nemzeti vagy/és nemzetközi projektek elkészítése (partner-keresés, a közös projekt technikai elkészítése, kidolgozása) és a nyertes projekt(ek) megvalósítása támogatható.

Az intézkedés a térségek közötti hazai és nemzetközi együttműködések támogatja. Az intézkedés keretein belül kizárólag az alábbiak támogathatóak:

1. közösen megvalósított tevékenységek, amelynek konkrét, jól definiált eredményeiben mindkét (több) térség célcsoportjai részesülnek,
2. közösen működtetett szerveződések,
3. az együttműködési projekteket elkészít tevékenységek (a partnerség létrejöttét megelőző személyi és dologi költségek),
4. a partnerek közötti animáció és koordináció támogatható (a partnerség működtetését biztosító személyi és dologi költségek).

Az együttműködő partnerek közül legalább egynek minden esetben kiválasztott LEADER akciócsoportnak kell lennie.

A HVS stratégia struktúrája

- 1) Helyzetelemzés – adatbevétel.
- 2) Fő fejlesztési prioritások és intézkedések.
- 3) Megoldási javaslatok:
 - a) helyi gazdaságfejlesztési terv;
 - b) helyi szolgáltatás-, falu- és településfejlesztési terv;
 - c) IV. tengely forrásaira (LEADER) vonatkozó fejlesztési terv
- 4) Szabadszöveges tervezői kiegészítések.
- 5) Központi, országos adatbevétel.

Példa a térségfejlesztési tervezésre Zemplénben I.

VÍZIÓ

A Zemplén Eurorégió, a térség belső energiáira és határmenti helyzetére építve, hosszú távon biztosítsa az itt élők számára a minőségi élet feltételeit.

MISSZIÓ

A Zemplén Eurorégióban élők életkörülményei tartósan javuljanak, úgy, hogy a fejlesztés belső erőforrásai hosszú távon fenntarthatóak legyenek, és a társadalmi esélyegyenlőség mindenki számára biztosítva legyen.

STRATÉGIAI CÉLOK

Az eurorégió adottságaira támaszkodó versenyképes termelőszektor fejlesztése.

Zemplén térség leszakadásának megállítása, színvonalas életfeltételek biztosítása.

A térségi kohézió erősítése, a zempléni identitástudat elmélyítése, felkészülés az EU támasztotta új kihívásokra.

Példa a térségfejlesztési tervezésre Zemplénben II.

FEJLESZTÉSI PRIORITÁSOK

I. Prioritás

Gazdaságfejlesztés

Általános cél: A gazdaság szerkezetének erőteljes átalakítása, a for-profit szektor dinamizálása, a kis- és középvállalkozások fejlesztése.

Különös célok:

- ✓ A KKV-k megerősítése, beszállítói hálózatok kialakítása
- ✓ Turizmusfejlesztés
- ✓ A szolgáltató szektor megerősítése
- ✓ Különleges gazdasági programok

II. Prioritás

Mezőgazdaság fejlesztése

Általános cél: Az európai agrármodell térségi megvalósítása.

Különös célok:

- ✓ A mező- és élelmiszergazdaság fenntarthatóságának, piaci versenyképességének javítása
- ✓ Agrárszerkezet átalakítása, új típusú integrációk
- ✓ A térség ökológiai állapotának megőrzése és javítása, a természeti erőforrás-gazdálkodás megvalósítása
- ✓ Mezőgazdaság alapú vidékfejlesztés
- ✓ Szaktanácsadás és szolgáltatás

III. Prioritás

A műszaki infrastruktúra és a környezetvédelem fejlesztése

Általános cél: Az alapinfrastruktúra-hálózat kiépítése és környezettudatos fejlesztések megvalósítása.

Különös célok:

- ✓ Minőségi közlekedési infrastruktúra megteremtése
- ✓ Fejlett környezetvédelmi infrastruktúra megteremtése
- ✓ A vízi közművek infrastruktúrájának modernizálása és kiépítése
- ✓ Katasztrófavédelem

IV. Prioritás

Humán erőforrás fejlesztése

Általános cél: Az európai humán erőforrás bázisának megerősítése, ezáltal versenyképességének javítása.

Különös célok:

- ✓ Az oktatási, képzési intézményrendszer megerősítése
- ✓ A lakosság egészségügyi-szociális helyzetének javítása
- ✓ A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok helyzetének javítása
- ✓ A kulturális hagyományok ápolása
- ✓ A civil szervezetek térségi szerepének megerősítése
- ✓ Térségi identitás és kohézió erősítése

V. Prioritás – Határmenti kapcsolatok fejlesztése

Általános cél: A kétoldali kapcsolatok újbóli kiépítése, fokozatos megerősítése.

Különös célok: ✓ Határon átnyúló gazdasági kapcsolatok fejlesztése; ✓ Közös infrastrukturális fejlesztések megvalósítása

Példa a térségfejlesztési tervezésre Zemplénben III. /célpiramis/

Általános cél	Az eurorégió revitalizációjának és fenntartható fejlődésének támogatása, hogy a térség hosszútávon biztosítsa az itt élők számára a minőségi élet feltételeit			
Stratégiai célok	Az eurorégió adottságaira támaszkodó versenyképes termelőszektor fejlesztése		Egészséges és vonzó környezet megteremtése, fenntartása, természet védelme	Társadalmi viszonyok fejlesztése
Stratégiai programok	Gazdaságfejlesztés	Mezőgazdaság fejlesztése	Műszaki infrastruktúra és a környezetvédelem fejlesztése	Humán erőforrás fejlesztése
Operatív (al- és rész) programok	<ul style="list-style-type: none"> A KKV-k megerősítése, beszállítói hálózatok kialakítása Turizmusfejlesztés A szolgáltató szektor megerősítése Különleges gazdasági programok 	<ul style="list-style-type: none"> A mező- és élelmiszergazdaság fenntarthatóságának, piaci versenyképességének javítása Agrárszerkezet átalakítása, új típusú integrációk A térség ökológiai állapotának megőrzése és javítása, a természeti erőforrás-gazdálkodás megvalósítása Mezőgazdaság alapú vidékfejlesztés Szaktanácsadás és szolgáltatás 	<ul style="list-style-type: none"> Minőségi közlekedési infrastruktúra megteremtése Fejlett környezetvédelmi infrastruktúra megteremtése A vízi közművek infrastruktúrájának modernizálása és kiépítése Katasztrófavédelem 	<ul style="list-style-type: none"> Az oktatási, képzési intézményrendszer megerősítése A lakosság egészségügyi-szociális helyzetének javítása A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok helyzetének javítása A kulturális hagyományok ápolása A civil szervezetek térségi szerepének megerősítése Térségi identitás és kohézió erősítése

Példa a térségfejlesztési tervezésre Zemplénben IV.

1. Gazdaságfejlesztés stratégiai programja

1.1. A KKV-k megerősítése, beszállítói hálózatok kialakítása	1.2. Turizmusfejlesztés	1.3. A szolgáltató szektor megerősítése	1.4. Különleges gazdasági programok
<p>1. Befektetések ösztönzése, tőkevonzás</p> <p>2. Középvállalkozások technológiai fejlesztése</p> <p>3. Minőségbiztosítási rendszerek elterjesztése</p> <p>4. K+F, innovációs képesség erősítése</p> <p>5. Kárpátok Beszállítói Klaszter kialakítása, segítése</p> <p>6. Vállalkozási marketing támogatása</p>	<p>1. Turisztikai programcsomagok kialakítása</p> <p>2. Szállásfeltételek javítása</p> <p>3. Vendéglátás kapacitásainak és minőségének javítása</p> <p>4. Kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése</p> <p>5. Szervezeti háttér megerősítése</p> <p>6. Turizmusmarketing</p> <p>7. Települési- és tájkörnyezet javítása</p>	<p>1. Tömegközlekedés fejlesztése</p> <p>2. Hírközlés, informatika</p> <p>3. Kiskereskedelem szolgáltatásainak bővítése</p> <p>4. Lakossági szolgáltatások támogatása</p> <p>5. Szakképzési, felnőttképzési szolgáltatások bővítése</p>	<p>1. Hármashatármenti együttműködési program (KHGSZ)</p> <p>2. Ipari és vállalkozói parki, logisztikai fejlesztések</p> <p>3. Vállalkozási övezeti program</p> <p>4. Inkubátorház hálózat kezdő vállalkozóknak</p>

Példa a térségfejlesztési tervezésre Zemplénben V.

2. Mezőgazdaság fejlesztése stratégiai program

2.1. Mező- és élelmiszergazdaság fenntartható, versenyképes fejlesztése	2.2. Agrárszerkezet átalakítása új típusú integrációk	2.3. Ökológiai állapot megőrzése és javítása, természeti erőforrás gazdálkodás	2.4. Mezőgazdaság alapú vidékfejlesztés	2.5. Szaktanácsadás és szolgáltatás
<p>1. Versenyképes alapanyag-termelés megalapozása</p> <p>2. Mezőgazdasági beruházások támogatása</p> <p>3. Mezőgazdasági termékek feldolgozásának, értékesítésének fejlesztése</p> <p>4. Erdőgazdálkodás korszerűsítése</p> <p>5. Fiatal gazdálkodók induló támogatása</p>	<p>1. Termelési-értékesítési láncok integrátori összekapcsolásának támogatása</p> <p>2. EU konform szövetkezeti formák, gazdakörök létrehozása</p> <p>3. Feldolgozóipari kapacitások bővítésének ösztönzése</p> <p>4. Határmenti gazdálkodás jogi feltételeinek megteremtése</p>	<p>1. Az ökológiai szemlélet elterjesztése a gazdák körében</p> <p>2. BOKARTISZ program a Bodrogközben</p> <p>3. Akvakultúra és halászat modernizálása</p> <p>4. Erdőkielés népi hagyományainak felelevenítése</p>	<p>1. Vidéki jövedelemszerzési lehetőségek bővítése</p> <p>2. Mezőgazdasághoz kötődő infrastruktúra fejlesztése</p> <p>3. Alapvető szolgáltatások a vidéki vállalkozók és lakosság számára</p> <p>4. Falufejlesztés- és felújítás, örökségvédelem és megőrzés</p> <p>5. Leader + program</p>	<p>1. Gazdálkodási és menedzsment szolgáltatások</p> <p>2. Gépkölcsönzés, technológiai együttműködés</p> <p>3. Pályázati tanácsadás, pályázatkészítés</p> <p>4. Termékek piacra jutásának marketing támogatása</p> <p>5. Falugazdász, falumenedzser hálózat működtetése</p>

Példa a térségfejlesztési tervezésre Zemplénben VI.

3. A műszaki infrastruktúra és a környezetvédelem fejlesztési programja

3.1. Minőségi közlekedési infrastruktúra megteremtése	3.2. Fejlett környezetvédelmi infrastruktúra megteremtése	3.3. A vízi közművek infrastruktúrájának modernizálása és kiépítése	3.4. Katasztrófavédelem
<p>1. Mezőzombor-Sátoraljaújhely vasúti szakasz felújítása, villamosítása</p> <p>2. Közúti közlekedési kapcsolatok (37 sz. gyorsforgalmi út) fejlesztése</p> <p>3. Határátjárhatóság javítása a közutak rekonstrukciójával</p> <p>4. Hajózásfejlesztés a Bodrogon</p> <p>5. Belterületi úthálózatok fejlesztése</p>	<p>1. Térségi szilárd hulladék elhelyezések megoldása</p> <p>2. Szervezett és szelektív hulladékgyűjtés és hasznosítás támogatása</p> <p>3. Környezeti károk felmérése, talajrehabilitáció, kármentesítés</p> <p>4. Természetvédelem megerősítése, a védelmi és rekreációs célok összehangolása</p>	<p>1. Ivóvízbázis-védelem, vízhálózat-korszerűsítés</p> <p>2. Regionális szennyvíztisztító telepek kialakítása, kapacitás növelése</p> <p>3. Szennyvízcsatorna hálózat fejlesztés, a lakossági bekötések ösztönzése</p>	<p>1. Ár- és belvízvédelem, árvízvédelmi szükségeltározók kialakítása</p> <p>2. Felszíni vízelvezető rendszerek, élővizek karbantartása, kiépítése</p> <p>3. Tűzvédelem, az önkéntes tűzoltók felszereltségének javítása</p> <p>4. A vasúti és közúti közlekedés biztosítása a téli hóviharak idején is</p>

Példa a térségfejlesztési tervezésre Zemplénben VII.

4. Humánerőforrás fejlesztés stratégiai programja

4.1. Oktatás-képzés intézményeinek megerősítése	4.2. Egészségügyi és szociális helyzet javítása	4.3. Hátrányos helyzetű társadalmi csoportok helyzetének javítása	4.4. Kulturális hagyományok ápolása	4.5. Civil szervezetek térségi szerepének megerősítése	4.6. Térségi identitás és kohézió erősítése
<p>1. Oktatási infrastruktúra fejlesztése</p> <p>2. Szakképzés fejlesztése</p> <p>3. Felsőfokú képzés intézmény és eszközfejlesztése</p> <p>4. Felnőttképzés (egész életen át tartó tanulás) segítése</p>	<p>1. Eü-i alapellátó rendszer felszereltségének javítása</p> <p>2. Térségi eü-i szolgáltató központok személyi és tárgyi feltételeinek javítása</p> <p>3. Szociális válságkezelés, idősgondozás</p> <p>4. Prevenációs tevékenységek támogatási programja</p>	<p>1. Társadalmi befogadást támogató szolgáltatások</p> <p>2. Hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása az oktatásban</p> <p>3. Társadalmi beilleszkedést elősegítő programok és szolgáltatások</p> <p>4. Hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítása</p>	<p>1. Kulturális rendezvények, fesztiválok rendezésének támogatása</p> <p>2. Interkulturális művészeti-kulturális csoportok, programok támogatása</p> <p>3. Szabadidősport segítése az eurorégióban</p> <p>4. Művelődési, kulturális intézmények működésének segítése</p>	<p>1. A civil szféra közösség-szervező kezdeményezéseinek felkarolása</p> <p>2. Multikulturális civil fórum létrehozása az eurorégióban</p> <p>3. Népfőiskolai mozgalom elterjesztése, segítése</p>	<p>1. Térségi média megerősítése</p> <p>2. Térségismertető anyagok (nyomdai, web) készítése, terjesztése</p> <p>3. Közösségi programok, attrakciók szervezése, lebonyolítása</p> <p>4. Pozitív Zempléncélebráció megjelenítése az eurorégió kívülről</p>

HELYI VIDÉKFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

A HVS két részből áll (147/2007. (XII. 4.) FVM rendelet 6.§.2.bek.):

- Helyi Vidékfejlesztési Terv:
az ÚMVP III. intézkedéscsoportjának:
 - „mikro-vállalkozások létrehozásának és fejlesztésének támogatása”,
 - „a turisztikai tevékenység ösztönzése”,
 - „falumegújítás és -fejlesztés”, valamint
 - „a vidéki örökség megőrzése és fenntartható fejlesztése” intézkedéseire építhető.
- LEADER-terv: az 1698/2005/EK rendeletben foglaltaknak megfelelő támogatási konstrukciókra építhető.

3.1.2 Mikro-vállalkozások létrehozásának és fejlesztésének támogatása

Az intézkedés részletes tartalma:

1. *Az egyes projektek elkészítését segítő tanácsadói szolgáltatás igénybevétele*

Ezen alintézkedés keretében támogatás adható azoknak a kedvezményezetteknek, akiknek olyan új tevékenység indítására, vagy a meglévő tevékenységük fejlesztésére vonatkozó üzleti ötletük van, amelynek a megvalósításához a 2-es alintézkedés keretében kívánnak támogatást igénybe venni. A támogatás a külön, nemzeti pályázattal kiválasztott és akkreditált Helyi Vidékfejlesztési Irodák által nyújtott tanácsadói szolgáltatáshoz jár.

2. *Mikro-vállalkozások fejlesztési projektjeinek támogatása*

Az alintézkedés keretében bármely nem mezgazdasági tevékenység támogatható, amelyet a kedvezményezettek valósítanak meg a jogosult településeken, és nem esik a kizárt tevékenységek közé.

3.1.3 A turisztikai tevékenység ösztönzése

Az intézkedés részterületei (alintézkedések, tevékenységek): Szálláshely és kapcsolódó szolgáltatások:

- Kis kapacitású, nem kereskedelmi célú (hazai jogszabályban meghatározott), minőségi szálláshelyfejlesztés, beleértve az új és már működő szálláshelyeket és az ezekhez tartozó szolgáltatásokat.
- Ifjúsági szálláshelyek, gyermek- és ifjúsági tábor, turistaház kialakítása, már működő egységek bővítése és szolgáltatásainak fejlesztése, telepített sáortábor.
- Szálláshelyhez nem kötött falusi és agro-turisztikai szolgáltatások kialakítása:
 - mezőgazdasági, népművészeti és kézműves tevékenységek és termékek turisztikai céllal történő bemutatása, „örökségporták” kialakítása (bemutató gazdaságok, saját termék kínálat, kézműves bemutató műhelyek, iskolán kívüli foglalkoztatást biztosító gazdaságok/tevékenységek),
 - borturisztikai szolgáltatások (borvidékek településein, borutak részét képező borospincék vendéglátás céljára történő fejlesztése),
 - horgászturisztikai szolgáltatások (horgásztavak környezetének kialakítása, stégek, csónakok, szemetes stb. kivéve a halállomány telepítését),
 - lovasturisztikai szolgáltatások (lovasudvar és eszközök pl. kocsi, szán, stb.; fedeles lovarda nem támogatható),
 - vadászati és az erdei turizmus fogadóhelyi szolgáltatásai.

3.2.2 Falumegújítás és fejlesztés

A támogatott tevékenységek típusa:

1. A környezeti állapot és falukép javítását szolgáló kis léptékű infrastruktúrafejlesztések: parkok, pihenőhelyek, sétautak és egyéb közterületek (kivéve önálló út- és járdaépítést, csatornázást).
2. Épületek külső és belső felújítása, amelyek közösségi vagy gazdasági célokat szolgálnak, funkciójuk fenntartásával, vagy új funkció betelepítésével (kivételt képeznek az Önkormányzatokról szóló 1990/LXV Törvény alapján hasznosított épületek).
3. Alapvetően a helyben megtermelt mezőgazdasági termékek értékesítése feltételeinek javítása céljából új piacok létrehozása, meglévők fejlesztése, bővítése, az elírásoknak történő megfeleltetése. A piac területén fedett és fedetlen elárusítóhelyek, egyéb üzlethelyiségek, raktárak, szociális és hatósági helyiségek, hulladéktárolók, egyéb szolgáltatásokhoz szükséges helyiségek kialakítása és eszközök, gépek, berendezések beszerzése (mérlegelés, ki- és berakodást segítő eszközök). Szükséges kiegészítő infrastruktúra megteremtése (például: energiaellátás, víz, parkoló, út).

3.2.3 A vidéki örökség megőrzése és fenntartható fejlesztése

A) A vidéki örökség megőrzése

A támogatott tevékenységek típusa:

Kulturális örökség

- Az épített örökség helyreállításához, fenntartásához és fejlesztéséhez kapcsolódó tanulmányok, tervek készítése.
- Legalább helyi védettség alatt lévő épületek (kúriák, kunhalmok, földvárak, stb.) külső és belső felújítása és korszerűsítése, valamint bemutathatóvá tétele, szükség szerint turisztikai funkcióval való ellátása és a szervesen kapcsolódó zöld felületek (parkok, játszóterek) létrehozása, felújítása, valamint megközelítést szolgáló gyalogutak, passzázsok kialakítása, a helyi népművészeti, néprajzi, kulturális értékek bemutathatóvá tétele.
- Legalább helyi védettség alatt álló településszerkezeti egységek, épületek és hozzá kapcsolódó környezeti elemek rehabilitációja (minimum három elemből álló egység); az ezekhez szervesen kapcsolódó zöld felületek (parkok, játszóterek) létrehozása, felújítása.

Természeti örökség megőrzése és fejlesztése:

4. A természeti és a történelmi tájkép, és az azt alkotó táji elemek állapotának javítását, ill. kialakítását célzó fejlesztések támogatása.
5. Környezeti tudatosságot fejleszt akciók megvalósítása (vizek, természetvédelmi területek, szelektív hulladékgyűjtés és hulladékgazdálkodás stb.).

Az EMVA - vidékfejlesztési programok tengelyei (1698/2005.EK r.9.cikke)

- I. tengely: A mezőgazdaság, az élelmiszer-feldolgozás és erdészeti ágazat versenyképességének javítása (47%).
 - II. tengely: A környezet és a vidék állapotának javítása (32%).
 - III. tengely: Az életminőség javítása a vidéki területeken és a diverzifikáció ösztönzése (17%).
 - IV. tengely: LEADER - A helyi kapacitás kiépítése a foglalkoztatottság és a diverzifikáció érdekében [5,5%-a III.(65%), az I.(25%) és II.(10%) tengelytől].
- + Technikai segítségnyújtás keret (4%).

ZTHK fő fejlesztési prioritásai

1. **Gazdaságfejlesztés:** a hozzáadott érték növelése, alternatív jövedelemszerző tevékenységek támogatása.
2. **Foglalkoztatás:** munkahelyteremtés a vállalkozások indításának és a fejlesztés ösztönzésével.
3. **Humán erőforrás–fejlesztés:** versenyképes tudás és műveltség növelésével, térség-specifikus oktatási programok indításával.
4. **Infrastruktúra–fejlesztés:** térség fizikai elérhetőségének és belső struktúrájának javítása.
5. **Természeti erőforrások és a környezeti értékek védelme, fenntartható hasznosítása.**
6. **Élhetőbb környezet kialakítása, térségi együttműködés támogatása.**

1. Gazdaságfejlesztés:

a hozzáadott érték növelése, alternatív jövedelemszerző tevékenységek támogatása

- 1- Turizmus
- 2- Biogazdálkodás
- 3- Megújuló energia
- 7- Helyi termékek előállítása és promóciója.
- 9- Határon átnyúló és közösségek közötti gazdasági, társadalmi és kulturális kapcsolatok fejlesztése.
- 13- Általános vállalkozás ösztönzés, helyi vállalkozások hálózatosodásának támogatása.

2. Foglalkoztatás:

munkahelyteremtés a vállalkozások indításának és a fejlesztés ösztönzésével

- 1- Turizmus
- 2- Biogazdálkodás
- 4- Fenntartható agrárgazdaság
- 7- Helyi termékek előállítása és promóciója.
- 12- Helyi identitás- és kapacitásfejlesztés, képzés.
- 13- Általános vállalkozás ösztönzés, helyi vállalkozások hálózatosodásának támogatása.

3. Humánerőforrás – fejlesztés:

versenyképes tudás és műveltség növelésével, térség-specifikus oktatási programok indításával

- 8- Hátrányos helyzetű térségek felzárkóztatása.
- 12- Helyi identitás- és kapacitásfejlesztés, képzés.
- 13- Általános vállalkozás ösztönzés, helyi vállalkozások hálózatosodásának támogatása.

4. Infrastruktúra – fejlesztés:

térség fizikai elérhetőségének és belső struktúrájának javítása

- 1- Turizmus
- 5- Épített örökség megőrzése, falufejlesztés.
- 8- Hátrányos helyzetű térségek felzárkóztatása.
- 10- Önkormányzati szolgáltatások és közösségi közlekedés fejlesztése.
- 11- Szabadidős szolgáltatások (sport, rekreáció, szórakozás) térségi fejlesztése.

5. Természeti erőforrások és a környezeti értékek védelme, fenntartható hasznosítása

- 1- Turizmus
- 4- Fenntartható agrárgazdaság
- 5- Épített örökség megőrzése, falufejlesztés.
- 6- Természet- és tájmegőrzés.
- 7- Helyi termékek előállítása és promóciója.
- 11- Szabadidős szolgáltatások (sport, rekreáció, szórakozás) térségi fejlesztése.

6.Élhetőbb környezet kialakítása, térségi együttműködés támogatása

- 5- Épített örökség megőrzése, falufejlesztés.
- 6- Természet- és tájmegőrzés.
- 8- Hátrányos helyzetű térségek felzárkóztatása
- 9- Határon átnyúló és közösségek közötti gazdasági, társadalmi és kulturális kapcsolatok fejlesztése.
- 10- Önkormányzati szolgáltatások és közösségi közlekedés fejlesztése.
- 11- Szabadidős szolgáltatások (sport, rekreáció, szórakozás) térségi fejlesztése.
- 13- Általános vállalkozás ösztönzés, helyi vállalkozások hálózatosodásának támogatása.